Rubrikförslag: Det måste löna sig att ha arbetat i pensionssystemet / Allmän pension måste förstärkas - tjänstepensionen löser inte systemets problem / Politiken måste ta ansvar och höja den allmänna pensionen / Annan rubrik

Tillsammans representerar vi nära fyra miljoner svenskar. Vi är av den bestämda åsikten att det är av mycket stor vikt för både dagens pensionärer och dagens förvärvsarbetande att den allmänna pensionen förstärks, att politiken tar sitt ansvar och att pensionssystemet är trovärdigt och stabilt.

Pensionen ska försäkra inkomsten för tiden efter arbetslivet och den ska stå i paritet med individens inkomster under yrkeslivet. I detta instämmer nio av tio svenskar i opinionsundersökningar.

Men för många av dagens och framtidens pensionärer lönar det sig dåligt att ha arbetat. Skillnaden i plånboken mellan ett långt arbetsliv och att ha arbetat lite eller inte alls är för liten. Detta undergräver systemets legitimitet.

Kompensationsgraden, pensionens andel av slutlönen, har fallit kraftigt sedan dagens pensionssystem trädde i kraft. Många kan idag bara räkna med halva sin slutlön i allmän pension, vissa får ännu mindre. Detta trots att omkring 60 procents kompensationsgrad var vad som förespeglades när pensionssystemet infördes. Faktum är att den allmänna pensionen ofta inte räcker för att ens täcka basutgifterna i vardagen.

Politiken måste ta ansvar för sin del av pensionen. De kollektivavtalade tjänstepensionerna kan inte lösa bristerna i det allmänna systemet. Det är den allmänna pensionen som ska säkerställa ekonomisk trygghet efter arbetslivets slut. Ansvaret för pensionen får inte vältras över på arbetsmarknadens parter. Det är inte rimligt att tjänstepensionen som var tänkt som en ”guldkant” har blivit alltmer nödvändig.

Eftersom medellivslängden ökar förväntas vi arbeta längre. Men långt ifrån alla har möjlighet att förlänga arbetslivet. Länge har det pratats om bättre arbetsmiljö men i verkligheten har lite förändrats. Det är inte ovanligt att människor som inte kan arbeta fram till riktåldern känner sig tvingade att ta ut pension i förtid för att klara sig ekonomiskt. Rehabiliteringen av sjuka behöver bli bättre och vi behöver ett arbetsliv där äldre arbetstagares kompetenser värdesätts. Ett längre arbetsliv förutsätter villkor på arbetsmarknaden som idag brister eller saknas.

Detta duger helt enkelt inte – rimliga arbetsförhållanden och ekonomisk trygghet är grundläggande i en välfärdsstat. Politiken behöver ta ansvar och komma med långsiktiga lösningar som ger stabilitet och förutsägbarhet före såväl som efter pensioneringen.

Vi anser därför att följande bör vara vägledande för den allmänna pensionen:

• Pensionssystemets ekonomiska och politiska stabilitet är grundläggande för ekonomisk trygghet med förutsägbara pensioner. Detta kräver ansvarsfull politik som tar itu med strukturella problem, och inte lutar sig mot tillfälliga lösningar. Men stabilitet får inte bli en ursäkt för passivitet.

• De inkomstgrundade delarna av den allmänna pensionen behöver stärkas. Det ska löna sig att ha arbetat och den allmänna pensionen måste leverera en högre kompensationsgrad. Därför måste avgifterna till den allmänna pensionen höjas. Genom att sänka den allmänna löneavgiften lika mycket som pensionsavgiften höjs är det möjligt att finansiera en bättre allmän pension utan att lönekostnaderna ökar. Den exakta utformningen av en avgiftshöjning bör utredas.

• Det måste finnas tillförlitliga lösningar för dem som inte klarar att arbeta till riktåldern. Ingen ska tvingas ta ut pensionen i förtid för att hen inte klarar att arbeta fram till riktåldern. Ett längre arbetsliv behöver bli uppnåbart i verkligheten. Insatserna för en bättre arbetsmiljö måste intensifieras.

• För att pensionssystemet ska leva upp till sitt syfte behöver det löpande ses över. Det behövs därför en struktur där behov av justeringar kan identifieras med god framförhållning. En utvärdering av den allmänna pensionens tillräcklighet bör vara central i översynen.

Politiken måste ta sitt ansvar och skapa ett tryggare pensionssystem för både dagens och framtidens pensionärer.

Johan Lindholm, ordförande LO
Therese Svanström, ordförande TCO
Sofia Rydgren Stale, ordförande Saco
Maria Larsson, förbundsordförande SPF Seniorerna
Åsa Lindestam, ordförande PRO
Liza di Paolo-Sandberg, förbundsordförande SKPF Pensionärerna
Ann-Christin Lindbom, förbundsordförande RPG